

OSMANLI DEVLETİ GERİLEME DÖNEMİ (XVIII/18.YÜZYIL) ÖNEMLİ GELİŞMELERİ

1699 KARLOFÇA ANTLAŞMASI İLE BAŞLAYIP 1792 YAŞ ANTLAŞMASI'NA KADAR DEVAM EDEN DÖNEM GERİLEME DÖNEMİDİR.

1711 PRUT ANTLAŞMASIYLA (OSMANLI-RUSYA) OSMANLI DEVLETİ KAYBETTİĞİ TOPRAKLI GERİ ALACAĞI UMUDU DOĞMUŞTUR.

1715 PETERVARADİN SAVAŞINI (OSMANLI-AVUSTURYA) OSMANLI DEVLETİ KAYBEDİP PASAROFÇA ANTLAŞMASINI İMZALAMIŞTIR.

1718 PASAROFÇA ANTLAŞMASI (OSMANLI-AVUSTURYA) BU ANLAŞMAYLA BATININ ÜSTÜNLÜĞÜ İLK KEZ KABUL EDİLMİŞTİR.

* PASAROFÇA ANTLAŞMASINDAN SONRA OSMANLI LALE DEVRİNE GİRMİŞTİR - (1718-1730 YILLARI ARASI LALE DEVRİ'DİR)

1736 BELGRAD SAVAŞI'NI OSMANLI AVUSTURYA VE RUSYAYA KARŞI KAZANMIŞTIR VE BELGRAT ANTLAŞMASI İMZALANMIŞTIR.

* SAVAŞIN KAZANILMASININ NEDENİ 1. MAHMUT'UN ASKERİ ISLAHATIDIR.

* BELGRAT ANTLAŞMASINDAN SONRA 1. MAHMUT FRANSA'YA VERİLEN KAPİTÜLASYONLARI SÜREKLİ HALE GETİRMİŞTİR.

1746 KERDEN ANTLAŞMASI (TARİHTE 2.KASRI ŞİRİN DİYE GEÇER) OSMANLI İRAN ARASINDA YAPILAN SON ANLAŞMADIR.

1768-1774 OSMANLI RUS SAVAŞI'NI OSMANLI KAYBETMİŞTİR SAVAŞ SONUNDA KÜÇÜK KAYNARCA ANTLAŞMASI İMZALANMIŞTIR.

* SAVAŞ ESNASINDA ÇEŞME'DE OSMANLI DEVLETİNİN DONANMASI YAKILMIŞTIR.

1774 KÜÇÜK KAYNARCA ANTLAŞMASI İLE (OSMANLI-RUSYA) KIRIM BAĞIMSIZ OLMUŞTUR.

*OSMANLI DEVLETİ BU ANLAŞMAYLA İLK KEZ TAMAMI TÜRK VE MÜSLÜMAN OLAN BİR BÖLGESİNİ KAYBETMİŞTİR.

* ANLAŞMAYA KIRIM DİNİ BAKIMDAN HALİFEYE BAĞLI OLACAKTIR MADDESİ KONULMUŞTUR - (HALİFELİĞİN SİYASİ GÜCÜ)

* ANLAŞMAYLA RUSYAYA İLK KEZ SAVAŞ TAZMİNATI ÖDENMİŞTİR - ORTODOKSLARIN KORUYUCULUĞU RUSLARA GEÇMİŞTİR.

1779 AYNALIKAVAK ANTLAŞMASIYLA (OSMANLI-RUSYA) KIRIM ÖZERK HALE GELMİŞTİR (İÇTE SERBEST-DIŞTA RUSYAYA BAĞLI)

1783 YILINDA İSE RUSYA KIRIMI TAMAMEN İLHAK ETMİŞTİR. - (KENDİ SINIRLARINA KATMIŞTIR)

1787-1792 OSMANLI DEVLETİ KIRIMI GERİ ALMAK İÇİN RUSYAYA SALDIRMIŞTIR. BU SEFER RUSYANIN İTTİFAKI AVUSTURYADIR.

* SAVAŞ ESNASINDA FRANSIZ İHTİLALİ ÇIKMIŞTIR - (ULUŞÇULUK SAVAŞ HALİNDEKİ AVUSTURYA VE OSMANLIYI ETKİLEMİŞTİR)

1791 ZİŞTOVİ ANTLAŞMASIYLA (OSMANLI-AVUSTURYA) AVUSTURYA OSMANLIDAN ALDIĞI TOPRAKLARI GERİ VERMİŞTİR.

1792 YAŞ ANTLAŞMASIYLA (OSMANLI-RUSYA) OSMANLI DEVLETİ KIRIM'IN RUSYAYA AİT OLDUĞUNU RESMEN KABUL ETMİŞTİR.

BU DÖNEMDE OSMANLI TARİHİNDE İLK KEZ FRANSA'YA KARŞI DENGE POLİTİKASI UYGULADI - (İNGİLTEREDEN YARDIM İSTEDİ)

1801 EL-ARİŞ ANTLAŞMASI İLE FRANSA İŞGAL ETTİĞİ TOPRAKLARDAN GERİ ÇEKİLDİ VE FRANSA OSMANLI DOSTLUĞU DEVAM ETTİ.

18. YÜZYIL GERİLEME DÖNEMİ ISLAHATLARI VE ÖZELLİKLERİ

ISLAHATLARIN ÖZELLİKLERİ: BU DÖNEMDE 17. YÜZYIL ISLAHATLARINA GÖRE DAHA KALICI ISLAHATLAR YAPILMIŞTIR.

BATI ÖRNEK ALINMIŞTIR - BATIDAN TEKNİK UZMANLAR GETİRİLMİŞTİR - SARAY/YENİÇERİ/ULEME ISLAHATLARA KARŞI ÇIKMIŞTIR.

DÖNEMİN ISLAHATÇILARI KODLAMA: 3 - 1 - 3 - 1 - 3 - (3. AHMET - 1. MAHMUT - 3. MUSTAFA - 1. ABDÜLHAMİT - 3. SELİM)

3. AHMET ISLAHATLARI	1. MAHMUT ISLAHATLARI
DÖNEM LALE DEVRİ DÖNEMİDİR - (ASKERİ ISLAHAT HİÇ YOKTUR)	BATI TARZI İLK ASKERİ ISLAHATLARI 1. MAHMUT YAPMIŞTIR.
DÖNEMİN SADRAZAMI NEVŞEHİRLİ DAMAT İBRAHİM PAŞA 'DIR.	DÖNEMİN ISLAHATÇI DEVLET ADAMI HUMBARACI AHMET PAŞA 'DIR.
DÖNEMİN ŞAİRİ NEDİM 'DİR - DÖNEMİN MİNYATÜRÇÜSÜ LEVNİ 'DİR.	HUMBARACI AHMET HENDESEHANEYİ (SUBAY OKULU) AÇMIŞTIR.
BATIDAN ÖZEL MATBAA GETİRİLMİŞTİR - (İBRAHİM MÜTEFERRİKA)	BU DÖNEMDE BATIDAN İLK KEZ TEKNİK UZMANLAR GETİRTİLMİŞTİR.
BU MATBAADA DİNİ ESERLERİN BASILMASI YASAKLANMIŞTIR.	YURT İÇİ KÜTÜPHANELER BU DÖNEMDE KURULMUŞTUR.
BU DÖNEMDE YALOVADA KAĞIT FABRİKASI KURULMUŞTUR.	3. MUSTAFA ISLAHATLARI
BU DÖNEMDE MATBAADA BASILAN İLK ESER VANKULU LÜGATI 'DİR.	MÜHENDİSHANEYİ BAHRÜ HÜMAYUN (DENİZ) KURULMUŞTUR.
BU DÖNEMDE AVRUPADA İLK KEZ GEÇİCİ ELÇİLİKLER AÇILMIŞTIR.	SÜRAT TOPÇULARI KURULDU - SADRAZAM KOCA RAGİP PAŞA 'DIR.
İLK GEÇİCİ ELÇİMİZ PARİS BÜYÜKELÇİSİ 28 MEHMET ÇELEBİ 'DİR.	İLK KEZ İÇ BORÇLANMA YAPILDI - (YAHUDİLERDEN PARA ALINDI)
28 MEHMET ÇELEBİNİN ESERİNİN ADI SEFARETNAMÉ 'DİR.	BORÇ ALINAN AZINLIKLARA ESHAM SENETLERİ VERİLMİŞTİR.
BU DÖNEMDE İRAN'DAN ÇİÇEK AŞISI GETİRTİLMİŞTİR.	BU SENETLER İLERİDE KAĞIT PARAYA GEÇİŞİN İLK AŞAMASIDIR.
BU DÖNEMDE İLK KEZ DOĞU KLASİKLERİ TÜRKÇEYE ÇEVİRİLMİŞTİR.	1. ABDÜLHAMİT ISLAHATLARI
TULUMBACILAR OCAĞI (İTFAİYE) KURULMUŞTUR.	ULUFE ALIM SATIMINI YASAKLADI - (BAŞKASININ YERİNE ASKERLİK)
BATI TARZINDA İLK MİMARİ ESER 3. AHMET ÇEŞMESİ 'DİR.	CULUS BAŞIŞINI TAMAMEN KALDIRDI - İSTİHKAM OKULU 'NU AÇTI.

(ÖNEMLİ) 3. SELİM ISLAHATLARI NİZAMI CEDİT (KALICILAR)

3. SELİMİN TÜM ISLAHATLARINA "**NİZAMI CEDİT**" DENİR - **3. SELİM** ISLAHATLARINDA **FRANSAYI ÖRNEK ALMIŞTIR.**

3. SELİM ISLAHATLAR İÇİN **MEŞVERET MECLİSİ** KURDURTMUŞTUR (**DANIŞMA MECLİSİ**) - **LAHİYA**'LAR YAZDIRTMIŞTIR. (**RAPOR**)

3.SELİM'İN NİZAMI CEDİT DÖNEMİ KABAĞÇI MUSTAFA PAŞA İSYANI (YENİÇERİLER) İLE SONA ERMİŞTİR.

NİZAMI CEDİT ORDUSU KURULDU VE ORDUNUN GİDERLERİNİN KARŞILANMASI İÇİN **İRADI CEDİT HAZİNESİ** KURULDU.

MÜHENDİSHANEYİ BERRÜ HÜMAYUN (KARA) KURULDU - **İLK KALICI ELÇİLİK LONDRA'DA AÇILDI** - (**ELÇİ/YUSUF AGAH EFENDİ**)

İLK DEVLET MATBAASI KURULDU - (**MATBAAYI AMİRE**) - BU DÖNEMDE **FRANSIZCA YABANCI RESMİ DİL** İLAN EDİLDİ.

LEVENT VE **SELİMİYE KIŞLALARI** DA BU DÖNEMDE KURULMUŞTUR - BU DÖNEMDE **ŞEYHÜLİSLAM'IN** YETKİLERİ KISITLANMIŞTIR.

NOTLAR

PATRONA HALİL SARAYI BASIP **SADRAZAM DAMAT İBRAHİM PAŞA'YI ÖLDÜRMÜŞ** VE **3. AHMET'İ** TAHTTAN İNDİRMİŞTİR.

LALE DEVRİNDEKİ **AVRUPAİ MİMARİ** ÜSLUBUN ADI **BAROK** VE **ROKOKO'DUR** - LALE DEVRİNİN ÜNLÜ HAYVANI **KAPLUMBAĞADIR.**

LALE DEVRİNDE **KUMAŞ FABRİKASI** VE **ÇİNİ İMALATHANESİ** KURULMUŞTUR - LALE DEVRİNDE SADECE **İRANLA SAVAŞILMIŞTIR.**

ISLAHATLARIN İLK KEZ **PLANLI VE PROGRAMLI** BİR ŞEKİLDE YAPILDIĞI DÖNEM **3. SELİM DÖNEMİ'DİR.**